

Anhang

til

1851.

Rigsdagstidenden.

N°. 18.

Tredie Session.

(Forsl. af Udf. til Lov om Jordeiendommers Udskifning og Sammenlægning).

Da derfor Fredn. af 3die Decbr. 1819 havde bestemt et Minimum af Jordtillæg, som skulde blive tilbage ved en Gaard, blev det Spørgsmaal i sin Tid opkastet, om denne Forordning ogsaa kunde antages at være gjældende for de Omdelinger af Jord og Hartkorn, som en Godseier foretager paa sit Fæstegods; men Spørgsmaalet blev afgjort ved en Kongelig Resolution af 26de September 1835, som bifaldt Rentekammerets Indstilling om, at det i saa Henseende indtil Videre skulde have sit Forblivende ved de i Forordningen af 25de Juni 1810 indeholdte Bestemmelser, ifølge hvilke, som antydet, enhver Omdeling af Fæstegods med Kort og Beregning skal legitimeres for Rentekammeret, nu Indenrigsministeriet, m. v. saavel til Matriculens Vedligeholdelse som for at Control kan føres med, at ethvert Fæstested har det til dets Tilliggende svarende Hartkorn, og at dette er rigtigheden anført i Fæstebrevet; og endeligen maa intet Skjøde eller Adkomstbrev, hvorved Fæstegods afhændes til Eiendom, hvorunder tillige forstaaes Arvefæste med Ret til at sælge og pantsætte, eller udgaaer fra samlet Gods, antages til Thinglæsning, førend vedkommende Amtmand har paategnet samme, at Paagjældende for Ministeriet har godtgjort, at hvert enkelt Sted har det samme tilkommende Hartkorn, til hvilket Beviis nu udføres det i Placat af 21de April 1843 omhandlede Kort.

At der ved disse Bestemmelser om Jordeiendommers Nedlægning, Sammenlægning og Udskifning gives forskjellige Regler for Hovedgaardsjorder, Selveier eller Arvefæstejorder

og Fæstegods, og at det ved den Indenrigsministeriet overdragne særdeles omfattende Be myndigelse til at meddele Bevillinger ad mandatum og tilstede Undtagelser fra Udskifningslovgivningen, næsten ene og alene beroer paa en administrativ Autoritets Skjon, hvilke Grændser der skulde sættes for Jorders Sammenlægning og Udskifning, kan ikke andet end findes mindre hensigtsmæssigt, og Ministeriet har derfor, efterat have modtaget en af den ved Kongeligt Rescript af 9de Februar 1849 anordnede Landboecommissionen afgiven Betænkning over et samme af den daværende Indenrigsminister forelagt Forslag angaaende Sammenlæggelse af flere Jordbrug og Udskifning af Jorder, taget denne Sag under nærmere Overvejelse.

Det vilde vistnok i mange Henseender være onfseligt, om der i disse Forhold kunde herse den størst mulige Frihed, saaledes at Eiendommens Størrelse hovedsagelig blev bestemt ved Eiernes Dygtighed og Capital; men man maa dog med Landboecommissionen være enig i, at det er betænkeligt at give en aldeles fri Raadighed til at sammenlægge og udskifte, saaledes at denne kun skulde være indskrænket ved Bestemmelserne om den formelle Fremgangsmaade, som maatte anses fornøden saavel med Hensyn til Eiendommens Anførsel i Matriculen, som til den hele Statteopkrævning. En uindskrænket Ret til at sammenlægge Jorder vilde nemlig, som andre Landes Exempel viser, medføre, at de nuværende Bøndergaardde efterhaanden forsvandt, og at større Eiendomme traadte istedet. Om nu end Jordbruget i Danmark derved muligen vilde kunne give et større Netto-Udbytte til Handel og Omsætning, idet større Eiendomme kunde drives med forholdsmæssigt mindre Omkostninger, saa vilde en Fordeling af Jordeiendommene paa